

INFORME SOBRE EL DISSENY DEL PLA DIRECTOR MUNICIPAL DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA. APORTACIONS AL DEBAT SEGUIMENT DEL PROCÉS D'ELABORACIÓ

**Enviat a Direcció Participació amb el vist i plau de la Comissió de Treball
19-9-09
informat a la Comissió Permanent del consell de Ciutat de 20-10-09
Lliurat al Plenari del Consell de Ciutat de 26-1-10**

Com a màxim òrgan de participació de la ciutat, el Consell de Ciutat, mitjançant la comissió de treball creada a aquest efecte i d'acord amb les seves funcions de validació i espai de debat qualificat, ha realitzat un seguiment de la metodologia i el procediment d'elaboració del Pla Director Municipal de Participació Ciutadana de Barcelona, a la vegada que ha efectuat un procés de debat intern per tal fer arribar les seves propostes per a ser incloses en el seu contingut.

1. Aportacions substantives al Pla Director Municipal de Participació Ciutadana de Barcelona 2010-2015.

El debat per a la formulació de propostes per al nou PDMPC es va realitzar en la Comissió de Treball corresponent els dies 11 de juny, 20 de juliol, 16 de setembre, i 7 i 22 d'octubre del 2009. Fruit d'aquestes sessions, es van fer un seguit d'esmenes i aportacions al document de treball presentat per l'equip de

la Direcció de Participació i Associacionisme de l'Ajuntament de Barcelona¹. Aquestes propostes afecten el marc -que inclou els principis i valors, l'abast i les finalitats-, els principals eixos estratègics del Pla Director que ens ocupa i la pròpia estructura del document de treball. En aquest sentit, es va proposar una nova ordenació de les línies de treball, en coherència amb les finalitats que es creu que ha de tenir el Pla.

A continuació, recollim el redactat d'aquests apartats clau del PDMPC tal com quedarien, amb la inclusió de les aportacions esmentades.

1.1. El marc del PDMPC

L'elaboració del PDMPC implica definir i determinar els objectius generals i específics (per àmbits, territoris i instàncies) de la participació a Barcelona, els reptes i les etapes que caldrà assolir. També caldrà determinar uns valors, principis i criteris per a la participació a la ciutat, concretant els rols i funcions de cada actor bàsic (ajuntament, ciutadania, entitats i d'altres actors), així com la seva articulació. Aquests principis, valors i criteris de la participació ciutadana a Barcelona, parteixen de les definicions i acords expressats a l'Agenda local de la Participació, aprovada per la Federació Espanyola de Municipis i Províncies i la Federació Catalana de Municipis en les seves Jornades de Barcelona del novembre del 2006.

El marc del PDMPC indica els principis i valors, abast i finalitats del PDMPC, en els termes que segueixen, en els que hom haurà d'enquadrar els objectius, organització, instàncies, rols, funcions i processos del PDMPC.

1.1.2. Principis i valors

El Pla Director Municipal de Participació Ciutadana és un instrument de planificació amb què es dota el Govern de Barcelona per tal d'orientar la

---

¹ Es tracta de la proposta de línies de treball per al debat dels continguts del PDMPC continguda a *Síntesi de la Diagnosi i pautes de treball. Pla Director Municipal de Participació Ciutadana 2010-2015* (apartat 3).

participació ciutadana en els propers 5 anys. Té, doncs, voluntat de convertir-se en el full de ruta de la participació a Barcelona a mig termini i ha de vetllar per a l'impuls d'una nova governança, més corresponsable, participativa i relacional.

La construcció col·lectiva de la ciutat persegueix el foment del capital social, la millora de la cohesió i de la qualitat de vida de la seva ciutadania i les solucions compartides davant els reptes de Barcelona. Implica un compromís del Govern per a garantir i millorar els canals de comunicació i de relació, i per aprofundir en les pràctiques democràtiques, des de la democràcia representativa fins la democràcia directa.

En definitiva, la perspectiva del PDMPC és fomentar el creixement de la participació ciutadana, com a aprofundiment de la democràcia representativa i com a afegit de qualitat en la gestió de les polítiques públiques. S'aposta per un creixement quantitatiu de la participació –de persones i d'entitats- i qualitatiu – d'implicació i de responsabilitat compartida-.

Per tal que aquests objectius siguin comuns a tota l'estructura municipal, cal que en la seva definició i la seva posterior execució s'involucrin totes les regidories, districtes, àmbits i serveis. Aquesta transversalitat i integralitat del Pla afecta, per tant, totes les àrees, tot el territori i a tota l'organització.

1.1.3. Abast

El marc del PDMPC té quatre- dimensions principals que en determinen l'abast i condicions:

1. El seu objecte és la participació impulsada i promoguda des del Govern de l'Ajuntament de Barcelona, i per tant no inclou aquella participació que la ciutadania impulsa o promou des de les associacions o a títol individual en qualsevol àmbit o territori de la ciutat.
2. La responsabilitat en la seva execució correspon a tota l'organització municipal, mitjançant un treball coordinat i transversal, per tal que la política participativa guanyi en eficàcia i eficiència.

3. Es dissenya amb una metodologia participativa, amb la voluntat que obtingui un alt nivell de consens en la seva planificació i redacció. Aquesta participació també s'aplica a la seva execució, seguiment i avaluació.
4. Es planteja amb criteris de sostenibilitat, definint acuradament el contingut de les polítiques que es faran participativament a partir dels Plans de treball de cada òrgan de participació. Cal reservar els processos i mecanismes de participació per a les qüestions més interessants, efectives i realitzables prevenint un col·lapse de les entitats.

1.1.4. Finalitats

Millorar la qualitat democràtica a la ciutat de Barcelona tot fomentant la participació de la ciutadania barcelonina en la gestió dels afers públics de la ciutat. Promoure la governança i la corresponsabilitat a partir de:

1. Impuls a la **democràcia representativa**. Millorar la participació de la ciutadania en l'exercici del vot, així com en els mecanismes de comunicació i seguiment per part dels representats.
2. Millora de la **democràcia participativa**. Millorar els òrgans, canals, tècniques i metodologies de participació existents a la ciutat per tal de fer-los més inclusius, eficaços, coordinats i eficients.
3. Avançar en el foment de la **democràcia directa**. Aprofundir i facilitar l'exercici dels mecanismes de democràcia directa que recullen tant la Carta Municipal com les normes reguladores de la participació ciutadana.

1.2. Línies de treball per a l'elaboració del PDMPC

Es proposa cinc eixos estratègics estructuradors de la política de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona. Són:

1. Millora democràtica en general
2. Impuls a la democràcia representativa
3. Millora de la democràcia participativa
4. Avançar en el foment de la democràcia directa
5. Millorar la gestió de la política de participació de la ciutat (a nivell de l'organització municipal)

A continuació, es desenvolupen cadascun d'aquests eixos estratègics.

1. La política de participació a la ciutat de Barcelona ha de girar entorn de la millora de la qualitat democràtica a la nostra ciutat. Inclou:

a) Definició de la política de participació

Caldrà definir quines seran les polítiques que es faran seguint processos participatius. Cal tenir en compte, entre altres, els criteris d'interès ciutadà. Per exemple, es posaran a consulta ciutadana els projectes més estratègics per la ciutat.

b) Sensibilitzar el conjunt de la ciutadania sobre les polítiques participatives promogudes (*en lloc d'"impulsades"*) pel Govern

Es considera fonamental motivar la ciutadania i acostar els espais de participar a la gent del carrer. En aquest sentit, es contempla l'experiència del procés participatiu per la remodelació de la Diagonal com una oportunitat i alhora com un possible referent. Precisament, es considera que una forma clau -i econòmica- per incentivar la participació és vetllar per la seva qualitat, ja que la satisfacció generada és bàsica per a desencadenar la difusió boca-orella i reforçar així el seu efecte demostratiu. En aquest sentit, cal promoure accions que tinguin una visibilització i un èxit notables (per exemple, la gestió d'equipaments públics per part d'entitats).

D'altra banda, cal considerar, com a públic diana, la població adolescent i jove (entre 16 i 18 anys) pel fet que són qui en poc temps podrà accedir al vot i ja poden participar de processos participatius, com en la consulta per la Diagonal.

També cal tenir en compte les mobilitzacions ciutadanes, que sovint són a partir de problemes concrets. Aleshores, cal entrar-hi en contacte per tractar d'interessar la gent en la participació en temes més globals i estratègics.

c) Comunicar la política de participació.

Una gran part de la ciutadania, i en menor mesura del seu teixit associatiu, desconeix les possibilitats de participar i influir en la governança de la ciutat, més enllà dels drets reconeguts d'informació, suggeriment o queixa davant les institucions municipals. Caldrà definir elements de pedagogia, comunicació, motivació i mobilització de la ciutadania.

La informació ha de ser sintètica -però a la vegada exhaustiva- i a l'abast de tota la gent.

Una bona manera de fer difusió és la presentació de bones pràctiques per part de les pròpies associacions implicades en experiències participatives interessants.

La web del Consell de Ciutat i el seu model de Portal de webs de consells, permet esdevenir un fòrum de tots els consells i espais de participació ciutadana de la ciutat.

Cal aprofitar també espais festius, com ara la Festa de la Mercè, per mostrar actuacions i espais de participació, com ja es fa amb el Consell de ciutat.

2. Impuls a la **democràcia representativa**. Esdevé necessari crear eines que millorin la participació de la ciutadania en l'exercici del vot en la línia de promoure el vot i els mecanismes de comunicació i transparència dels representats polítics.

Cal que tant l'equip de govern com l'oposició retin comptes. Per exemple, el Pla d'Actuació Municipal (PAM) es revisarà també a meitat de legislatura i tindrà un seguiment continuat del Consell de Ciutat .

3. Millora de la **democràcia participativa**. En referència a aquest model, cal millorar els òrgans, canals, tècniques i metodologies de participació existents a la ciutat per tal de fer-los més inclusius, eficaços, coordinats i eficients. Es planteja un treball amb aquests objectius:

a) Racionalitzar i estructurar els òrgans de participació de la ciutat

L'alt nombre d'òrgans, processos i mecanismes de participació i les interrelacions entre aquestes instàncies requereixen d'un alt nivell de coordinació i de lideratge organitzatiu per part de l'Ajuntament de Barcelona, amb l'objectiu de millorar la seva eficàcia, minimitzar els esforços i economitzar els recursos disponibles. Caldrà, per tant, racionalitzar i reorganitzar el mapa de la participació a la ciutat, als districtes i als barris, simplificant-lo i adequant-lo a les necessitats específiques dels territoris i dels àmbits, i a les possibilitats i característiques dels actors socials implicats en els processos.

En relació a aquesta problemàtica general, es fa un seguit de propostes:

- ➔ Per evitar la proliferació d'òrgans, cal fixar criteris per a la creació de comissions o consells (per exemple: que ho decideixi una majoria qualificada, que es decideixi en fred i no pas com a reacció de fets puntuals, etc.).
- ➔ Donar-li una dimensió col·lectiva a la funció dels consells i comissions: disseny de polítiques, a partir de la detecció de necessitats, diagnosi i seguiment d'actuacions.
- ➔ Distingir consells, comissions i processos participatius i reordenar els actuals espais de participació, per tal que cadascú s'organitzi segons el que faci (els consells són espais consultius i propositius, les comissions permeten definir polítiques públiques de forma concertada, etc.)

- ➔ Formació als membres dels consells i, específicament, als secretaris, vicepresidents i presidents de consell. Tenir cura especialment del moment d'acollida de nous membres.
- ➔ Creació de taules com a alternativa a la creació de nous consells.
- ➔ Reforçar les diverses comissions de seguiment de cada barri.
- ➔ Simplificar els òrgans de participació, tot evitant duplicitats (exemple: Consell de Dones i Comissió de la Dona)

Cal fer compatibles la proximitat i la concreció territorial o sectorial dels processos participatius, amb una estratègia participativa a escala de ciutat. Això demana una bona coordinació i articulació de les instàncies de cada districte (i dels seus barris), entre districtes i entre la Ciutat i els districtes.

Pel que fa a l'articulació dels nivells territorials i sectorials dels espais de participació, cal:

- ➔ Articular agendes entre consells per no repetir els mateixos temes i per facilitar el seguiment dels diferents nivells (fixar dates per evitar solapaments entre nivells territorials, per exemple).
- ➔ Garantir l'accés a la informació generada per tots els consells
- ➔ Inclusió automàtica de les vicepresidències associatives sectorials territorials (per ex.: consells escolars de districte) al consell sectorial de ciutat corresponent.
- ➔ Inclusió dins dels consells de districte de representants dels òrgans sectorials que treballen en el corresponent territori.
- ➔ Fer un mapa d'òrgans de participació i d'entitats i orientar aquestes vers l'espai més adequat.

Cal repensar l'estructura de participació dels districtes per no duplicar estructures, òrgans i processos. Els barris, com a unitat natural, han de tenir òrgans de participació, però sense sobreposar-li excessius espais més. Cal racionalitzar aquesta estructura. Cal simplificar la participació. Cal fer els òrgans més accessibles, cal apropar la participació. En aquest sentit es fan les següents propostes:

- ➔ articular agendes (que es tinguin en compte mútuament) per evitar que es repeteixin temes

- fer un mapa d'espais de participació a escada de districte, contemplant els espais municipals i els no municipals (per exemple, accions comunitàries).
- Utilitzar, com a espais per recollir la veu de la ciutadania, equipaments de proximitat com ara les biblioteques, els ateneus i els mercats, a més dels centres cívics.
- coordinació a nivell de secretari, vicepresidència i presidència entre consells de ciutat, de districte i de barri.
- Distingir clarament consells de comissions
- Tenir en compte la ubicació i el territori d'influència dels serveis a l'hora d'abordar les qüestions que hi tenen a veure (el nivell barri no sempre és el més adequat).

Cal donar preeminència als òrgans i espais participatius de barri, pel fet que és el nivell on es poden implicar més fàcilment la ciutadania de peu. Cal prevenir sobre el perill de convertir els consells de barri en audiències públiques. Ara bé, hi ha una limitació en les competències traspassades als districte i això limita el marge d'incidència participativa dels consells de barri i de districte.

Cada barri ha de poder estructurar la seva participació. S'ha de procurar no crear estructures massa rígides ni uniformes, per tal que les eines de participació puguin adequar-se a cada territori. Cal promoure la innovació i la difusió de bones pràctiques participatives d'un barris i d'uns districtes a uns altres, sense pretendre que a tot arreu s'apliquin les mateixes fórmules.

Com a propostes concretes en relació als Consells de barri, hi ha:

- En els Consells de barri s'hi ha de tractar els temes d'actualitat a proposta de les entitats i gent representada.
- Promoure la participació de la ciutadania a títol individual.
- Els Consells de barri han de ser contemplats com a espais formatius.
- Creació de comissions sectorials o per temes a nivell de barri, amb representació al Consell de barri.

b) Millorar la qualitat de les instàncies i dels processos participatius

Cal garantir l'adequat assoliment de les etapes dels processos participatius –la informació, el debat i les deliberacions, la incidència, el retorn de la informació, el seguiment i l'avaluació d'aquests processos. Informació, transparència, abast i límits, metodologies adequades, gestió dels processos basada en l'excel·lència, aplicació, seguiment i avaluació són dimensions bàsiques de tot procés que cal definir i optimitzar en cada instància i projecte de participació. Es posa èmfasi en el fet de conèixer, d'entrada, l'abast i els límits de tot espai participatiu (per exemple, cal deixar clar que els consells són espais consultius, no decisoris).

Caldria introduir, per tant, noves metodologies i compromisos en les fases d'elaboració de memòries i normalitzar la fase avaluativa en tots els àmbits de la participació ciutadana.

Les sessions i les deliberacions en els diversos espais de participació haurien de ser moltes vegades més àgils i dinàmiques. Cal millorar els nivells d'informació anteriors (canals per participar, documentació prèvia) i posteriors (seguiment, avaluació, difusió) a la fase de deliberació que es dona en els espais de participació². També, com a qüestions derivades del mateix desenvolupament de les sessions, és necessària una major agilitat en les actes, flexibilitzar els ordres del dia i donar resposta adequada en temps i forma a totes les intervencions, especialment en les audiències i els consells de districte. A més, es demana que es tinguin en compte els ritmes diferents de ciutadania, entitats i professionals.

---

² Així, per exemple, dues de les aportacions de les federacions i dels consells sectorials al PAM 2007-2011 apunten a la manca d'informació del que s'està fent i del què es farà, i que no es fa seguiment i avaluació de la tasca dels consells. D'una altra banda, a l'informe *Les associacions de Barcelona i la participació en els afers municipals* (pàgina 27) es diu que el 63% de les associacions *fa una valoració negativa de la informació i documentació que es dona i l'equip tècnic que impulsa els processos*. També, a la pàgina 46, les persones de les entitats entrevistades consideren majoritàriament que *Cal clarificar bé els diferents objectius i funcions de les reunions en cada moment: informació/consulta/decisió*. Finalment, a la mateixa pàgina s'hi apunta que *Les audiències públiques són massa llargues i només són informentatives*.

Les aportacions de les federacions i dels consells sectorials al PAM 2007-2011 apunten en la mateixa direcció, i assenyalen que *no es dona resposta a totes les intervencions (audiències i consells de districte)*.

Com més oberts siguin els elements de debat millor (ordres del dia...), cal fugir de pautar en excés les dinàmiques. Cal avançar envers pràctiques més col·laboratives i de cogestió. Cal anar més enllà del model d'audiències públiques, vers un model més centrat en la participació en el disseny, execució i seguiment de projectes. Cal que els temes estiguin prèviament elaborats (amb diagnòs i reculls de dades), i que les persones que participen tinguin accés a la informació prèviament, de manera que no es comenci de zero.

Cal millorar els canals d'informació sobre les actuacions i les propostes de futur de l'Ajuntament per al conjunt de la ciutat i per als districtes i barris. No s'aprofiten suficientment pels actors implicats, per tal de fer front a la complexitat dels reptes actuals i la diversitat d'actors socials, les noves tecnologies i els canals d'informació disponibles, com ara les webs municipals o el 010³. La seva utilització, i la recerca de noves formes de comunicació més eficaces, repercutiria en una major eficiència i agilitat dels processos participatius, tot i tenir en compte, alhora, els canals tradicionals d'informació i comunicació entre els actors participants.

Per tal de millorar la coordinació, la comunicació i la relació, calen accions formatives per a tots els actors presents en els òrgans i processos de participació. Aquesta formació pot ser general, sobre mètodes i aspectes organitzatius, o específica, sobre temàtiques concretes o puntuals d'àmbit de ciutat, de districte o de barri⁴.

Tant en consells de ciutat com de districte, cal millorar la dinàmica participativa de les sessions, i dotar-les de capacitat per a fer front a temes d'actualitat que requereixen una ràpida capacitat de resposta⁵.

---

³ A tall d'exemple, i segons l'enquesta *Òmnibus municipal. Presentació de resultats*. (pàgina 7), només el 3.8% dels enquestats es dirigiria al 010 per participar o suggerir una proposta a l'Ajuntament, i el 18% per Internet. Tan sols el 4.6% dels ciutadans coneix la Web municipal com a forma de participació (pàgina 9).

⁴ Al *Diagnòstic dels òrgans i mecanismes formals de participació de l'Ajuntament de Barcelona* (pàgina 60) es diu literalment que ... hi ha una falta d'intercanvi d'informació a nivell internentre ciutat i districtes i de doble sentit, de dalt a baix i de baix a dalt.

⁵ Op. Cit. Pàgines 60-61.

A més, s'apunten les següents propostes:

- ➔ Millorar la qualitat de les aportacions dels participants en els consells, mitjançant mesures com la invitació de representants d'entitats expertes en els temes tractats i la remuneració de tasques.
- ➔ Pla d'acollida als nous membres dels consells, per tal que interioritzin el nou rol.

Pel que fa als processos participatius, s'està d'acord en què haurien de rebre l'aval del consell corresponent, la qual cosa comporta un acord multilateral. Això es pot donar tant a nivell de ciutat, com de districte i de barri.

Finalment, el PDMPC haurà d'incloure els seus propis criteris, indicadors i processos d'avaluació, per tal de poder seguir i validar la seva aplicació i desplegament. Es creu que l'avaluació ha de ser a posteriori i l'han de fer la gent que treballa en els espais de participació, així com les persones destinatàries de les actuacions. S'insta, així mateix, a fer un esforç d'avaluació de l'activitat duta a terme en els consells (en els processos participatius és més fàcil). Cal buscar criteris d'eficiència (acords presos per nombre de reunions, per exemple), però també de traçabilitat, que permetin resseguir l'impacte i els resultats dels acords assolits.

S'assenyala que l'Observatori Municipal de la Democràcia Participativa, recentment creat pel consistori, i on hi és representat del Consell de Ciutat, com a òrgan que ha de vetllar per l'avaluació de l'actuació participativa municipal. Ara bé, s'insta a què es doti dels recursos necessaris (especialment, recursos humans) a aquest organisme per tal de poder dur a terme aquesta comesa. Amb tot, s'indica que caldria habilitar algun dispositiu (per exemple via internet) per a què qualsevol ciutadà/ana pugui seguir la petjada de qualsevol tema tractat a qualsevol espai de participació.

També caldrà definir els recursos necessaris per a la seva plena execució.

c) Reforçar la presència de la xarxa associativa en els espais de participació

Augmentar i reforçar la presència de la xarxa associativa de la ciutat és una condició indispensable per a la qualitat de la política participativa de l'Ajuntament, que posa l'accent en el reconeixement de les entitats com a interlocutores privilegiades de la seva política participativa. Aquesta presència hauria de reflectir la diversitat associativa pel que fa als àmbits territorials i sectorials d'actuació de les pròpies entitats, que actuen com a canal de transmissió d'informació i d'interlocució en els diversos espais de participació.

S'insta a promoure la vertebració del moviment associatiu. Es tracta de fomentar que la gent s'associï, més que l'augment del nombre entitats. O sigui, la idea seria tenir menys entitats amb més associats. S'apunten algunes propostes: promoure la fusió d'entitats, garantir la presència de les entitats grans en els principals fòrums a nivell de ciutat (però també de les petites a nivell de barri).

Així mateix, cal reconèixer la tasca de gestió d'equipaments que fan les entitats com a part de la política participativa municipal. Caldria incloure'n les memòries al corpus de polítiques participatives de la ciutat. En el futur, la política municipal en relació amb els associacions també haurà d'articular-se amb la política de participació ciutadana.

Cal reforçar els dispositius i recursos que facilitin la participació qualificada dels membres d'associacions. Si hi han de dedicar-hi temps i exigir preparació i qualitat en l'opinió, cal pensar en sistemes de compensació

Les associacions no han d'actuar com a corretja de transmissió de l'administració. En determinats temes tenen visions diferents i resulta bo i enriquidor que es difonguin posicions diferents.

D'altra banda, es proposa estudiar el sistema d'aval entre entitats d'un sector per al reconeixement de candidatures per a determinats òrgans de participació. En la mateixa línia, es recomana estudiar amb deteniment la conveniència d'establir el vot proporcional en funció de la representativitat de cada entitat o bé mantenir el vot igualitari entre les associacions participants en aquells

òrgans de participació que preveuen la votació com a mecanisme de presa de decisió.

Finalment, a propòsit de la participació individual, es considera que no ha de plantejar-se com a oposada a la participació a través d'associacions. Ans al contrari, cal compaginar la participació a títol individual amb la que es canalitza a través d'entitats, com es fa al Consell de Ciutat. Més que en optar exclusivament per una o altra via, la clau està en què les persones que esdevinguin membres dels consells adoptin una perspectiva de defensa d'interessos col·lectius i no particulars (tant si són entitats, com si són ciutadans/es individuals). A uns i a altres, caldrà explicar bé, doncs, què se n'espera com a consellers i conselleres.

d) Incloure la diversitat de la ciutat en les seves instàncies participatives

La política participativa del Govern municipal, que s'adreça al conjunt de la ciutadania, associada o no, ha de realitzar l'esforç necessari per a fer possible la universalització de la participació ciutadana, cercant la implicació de persones i col·lectius amb escassa o diferent presència en òrgans i processos participatius impulsats des de l'Ajuntament, com ara la gent més jove – especialment les persones de 16-24 anys- i les persones nouvingudes. En el cas dels joves, es considera especialment important que es vetlli per l'eficiència i eficàcia de les actuacions participatives per prevenir la seva desmotivació.

Una fórmula per compensar la manca de representació de certs col·lectius i, especialment de les minories esmentades, és introduir persones d'aquests grups com a “persones d'especial rellevància” o experts, tant en els consells, com a les comissions (per exemple, persones nouvingudes a la Comissió de treball sobre turisme del Consell de Ciutat); o bé a través de la votació de les entitats als seus representants. Ara bé, hom és conscient que no sempre trobarem associacions formalment constituïdes en representació dels esmentats col·lectius. Davant d'aquest fet, el Consell de Ciutat recomana que se'ls doni consideració i tracte d'entitat. Pel que fa al col·lectiu jove, es planteja

la possibilitat d'obrir excepcionalment espais participatius propis. En canvi, en el cas de la població d'origen nouvingut, es considera més adequada la participació a través d'entitats locals o bé d'entitats de persones nouvingudes incorporant-se de forma transversal als diferents espais sectorials i territorials.

D'altra banda, cal potenciar la participació (informació/comunicació) als barris, i la d'aquelles persones o grups que tenen més sentiment de llunyania o de falta de participació, no obstant el gran nombre de consells existents⁶. Aquesta informació es fonamenta en millors pràctiques comunicacionals, efectivitat en la resposta a les queixes o aportacions i un llenguatge més entenedor(en lloc de "més clar i accessible a la ciutadania")

Convé incloure l'opinió dels usuaris dels serveis en tots els temes, procurant implicar les persones i els sectors que habitualment no participen.

e) Obrir tots els espais municipals a la participació ciutadana.

Cal anar més enllà dels consells i aplicar la participació a instituts municipals i empreses municipals i, en general, organismes públics participats per l'Ajuntament de Barcelona. així com també als espais de govern que no compten amb Consell de Participació, especialment als consorcis municipals amb d'altres administracions.

4. Avançar en el foment de la democràcia directa.

---

⁶ De les aportacions ciutadanes individuals al PAM 2007-2011 s'infereixen, entre d'altres, aquests aspectes:

1. *La ciutadania no se sent suficientment escoltada*
2. *La manca de comunicació dona sentiment de llunyania*
3. *El llenguatge no és clar*

L'informe *Les associacions de Barcelona i la participació en els afers municipals* (pàgina 61) també assenyala que ... *existeixen dos canals d'informació molt vàlids encara per explotar en termes de participació: el 010 i les webs municipals.*

Aprofundir i facilitar l'exercici dels mecanismes de democràcia directa que recullen tant la Carta Municipal com les normes reguladores de participació. En aquest sentit, cal treballar amb un doble objectiu:

- a) Redefinir l'aposta de la ciutat per aquest model de participació ciutadana
- b) Desenvolupar els mecanismes directes que recull la legislació de la ciutat.

Es remarca el fet que les Normes Reguladores de Participació obren un ventall de possibilitats encara no explorat i permeten incloure en els processos participatius totes les persones residents a la ciutat, sense distinció d'origen.

Així mateix, es valora l'avanç en alguns consells sectorials en la presa de decisions participada. Exemples: elecció de càrrecs rellevants (direcció de museus), distribució del pressupost de l'àmbit, etc.

Pel que fa a les consultes ciutadanes, s'insta a fer-ne sobre temes el més generals possibles, que afectin a un nombre important de gent. En aquest sentit, tot i que el procés de transformació de la Diagonal pot esdevenir un referent, no cal esperar projectes tan emblemàtics, ni tan costosos: temes tan directes com ara fer d'un carrer una zona de vianants, pot ser-ne objecte, perquè és proper a la ciutadania.

5. Millorar la gestió de la política de participació de la ciutat

Esdevé imprescindible replantejar el model de gestió de la política municipal de participació i tant pel que fa a les eines internes com les externes. Es proposa les següents línies de treball:

- a) Garantir la transversalitat de la política de participació
- b) Formació de caràcter intern (administració) i extern (ciutadania i associacions) sobre aquests temes.

Es tracta d'educar en la participació a través de la pràctica més que no pas mitjançant cursos. Cal donar a conèixer al ciutadà els canals i espais de participació, així com donar-li eines per utilitzar-los. De nou, la participació en experiències concretes pot resultar idònia com a espai formatiu: a participar se n'aprèn participant. En aquest sentit, es considera que els Consells de barri poden brindar una oportunitat per a aquest aprenentatge.

Altres qüestions rellevants

Cal revisar el Registre Ciutadà i el Fitxer d'Entitats. Cal saber si les entitats estan en funcionament o no. Així mateix, cal actualitzar amb certa freqüència aquestes bases de dades. En definitiva, es tracta de disposar de recursos útils per a qualsevol procés de participació ciutadana.

novembre 2009